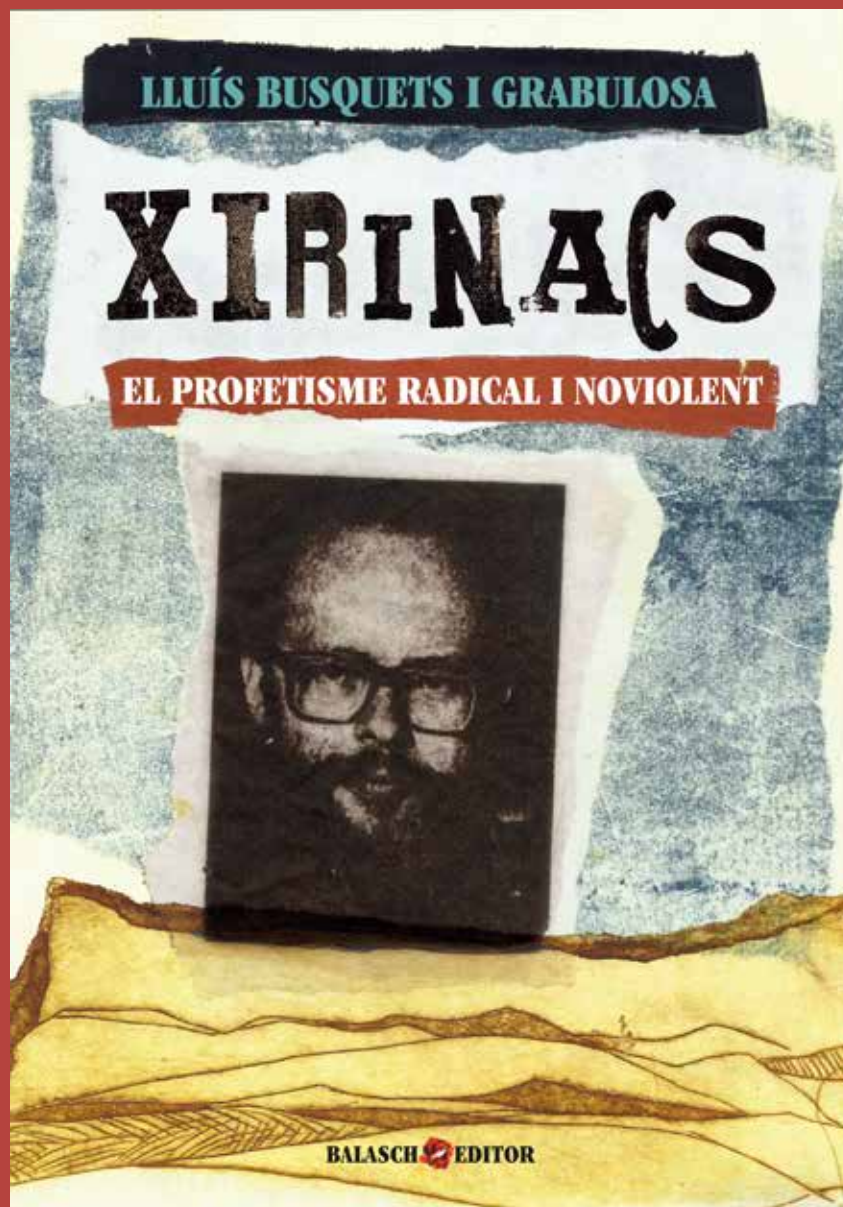


**LLIBRE-HOMENATGE A LLUÍS M. XIRINACS  
AMB MOTIU DELS DEU ANYS DE LA SEVA MORT  
(2007-2017): LA SEVA BIOGRAFIA DEFINITIVA**



# XIRINACS

## El profetisme radical i noviolent

### Presentació del projecte

*Amb motiu dels deu anys de la seva mort, l'agost de 2007, any del seu oferiment a Sant Amanç (2007-2017), hem volgut promoure a través d'una edició singular la vella complicitat entre l'art i la societat civil. Amb aquest fi s'ha comptat amb la realització d'obra original i gràfica de Gemma Molera i de Jordi Junyent que acompanyarà aquesta edició en les seves diverses modalitats previstes.*

El 6 agost de 2007, dia del seu 75è aniversari, Xirinacs es va lliurar a la divinitat al paratge de can Pegot, al terme d'Ogassa, sota el Sant Amanç, als peus del Taga, com sempre havia previst. El dia 16 d'agost va tenir lloc una concelebració exequial a Santa Maria del Mar i un enterrament multitudinari.

Hem volgut promoure la publicació de la biografia de Xirinacs escrita per Lluís Busquets i Grabulosa a través d'una edició singular que renovi la vella complicitat entre l'art i la societat civil.

Amb aquest fi s'ha comptat amb la realització d'obra original i gràfica de Gemma Molera i de Jordi Junyent que acompanyarà aquesta edició en les seves dues modalitats.

En l'edició especial, numerats de l'1 al 303 exemplars gran format de 24 x 17 cm, relligats en tela, i signats pel biògraf i els artistes, s'ha volgut que la capsa de cartró nu, amb dues reixes, simbolitzés el crit de

llibertat de Xirinacs des de la presó, és a dir, des de la seva radicalitat d'home lliure, com a profeta avisador dels canvis llargament esperats, com a defensor de la no-violència.

Gràcies a aquest esforç, l'edició general mantindrà la majoria d'aquestes característiques i tindrà la distribució habitual.



# Orígens del projecte

Lluís Busquets va tenir Xirinacs com a professor a Olot, el 1959, quan tenia 12 anys. L'entrevistà el 1975, abans de la plantada davant la presó Model de Barcelona demanant l'amnistia, on el visità sovint. A la vigília de les primeres eleccions democràtiques, va difondre a la revista *Canigó* la seva *Crida a la unitat de Catalunya*, és a dir, la constitució d'un Parlament i d'un Govern provisionals com a plataforma de sortida de quaranta anys de dictadura.

Després, es van perdre de vista, fins al 1999, quan, a les vigílies de la seva plantada a la plaça de Sant Jaume de Barcelona demanant una Assemblea dels Països Catalans, van preparar un llibre junts, *Plantem-nos! Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni* (2000).

Des d'aleshores van dinar junts un cop la setmana, cosa que Busquets considerava ja aleshores un privilegi, trobada que aprofitaven per preparar diferents iniciatives, entre les quals el programa radiofònic *Fòrum de consens* per a Ona Catalana (2000-2001) i tretze programes de TV sota el títol *Els secrets de la Bíblia*, per al grup Estrader-Na-

dal (2002), que els oferia a la incipient xarxa de televisions locals.

En vida de Xirinacs, arran del fet que la premsa catalana va refusar de publicar la seva declaració davant del jutge pel discurs al Fossar de les Moreres l'11 de setembre del 2002, va preparar també el llibre *El terror, la pau i el sagrat* (2003, 2009<sup>2</sup>) i, pòstumament, després de la seva ofrena, va tenir cura de l'edició de *Dietari final* (2007), l'antologia de textos de Xirinacs *L'Esperit batega per Catalunya* (2008) i *La noviolència* (2009). El 2013 va publicar *Xirinacs i l'estafa de la transició: la Constitució i l'Estatut*.

Avui, després d'aquest tracte directe amb Xirinacs i d'un treball de recerca intens i exhaustiu, ens ofereix la biografia definitiva de Lluís Maria Xirinacs i Damians, que és alhora la biografia de l'esperança de milions de catalans que ara dipositen el seu somni en l'Assemblea Nacional de Catalunya que tant Xirinacs va reclamar inútilment. O potser no: perquè la seva llavor ha rebrotat i el seu missatge ha calat en totes les capes de la societat catalana.

Assegut davant la presó Model exigint l'amnistia al costat de Ferran Garcia Fària i d'altres

1  
9  
7  
6





# Qui era Xirinacs?

*Jo era un nen quan el pare em duia a escola i sovint passàvem per davant de la Model, on hi havia sempre palplantat allí al davant o caminant amunt i avall, un home amb barba, en Lluís Maria. Li vaig demanar al pare qui era. El pare em va respondre: «Aquest senyor és el guardià de la dignitat de Catalunya.» I, ho comprendràs molt bé, ja no me'l vaig poder treure mai més del cap.*  
[Joel Joan]

Lluís Maria Xirinacs i Damians (1932), membre d'una nissaga de l'alta burgesia barcelonina, volgué ser escolapi, estudià Filosofia i Teologia en els seminaris de l'orde i fou ordenat sacerdot als 22 anys. El seu contacte amb estudiants a la residència Sant Antoni el posicionà contra el règim, cosa que li suposà un exili de Barcelona quan hi estava estudiant Biologia. El 1963, passà al sacerdoci secular, denuncià les relacions Església-Estat i fou el primer sacerdot a rebutjar la paga estatal. Amb *Secularització i cristianisme* obté el premi Carles Cardó (1969).

## 1970-1975

### Vagues de fam i presó

El dia de Nadal de 1970, en resposta al Manifest de Montserrat contra el procés de Burgos, comença una vaga de fam de 21

dies tot demanant eleccions democràtiques als Països Catalans; abandonarà el dejuni quan les forces polítiques clandestines li prometen un enduriment del refús al règim i la creació d'un organisme de futur. Serà l'Assemblea de Catalunya, constituïda el novembre de 1971.

Detingut el novembre del 1972 a Ripoll, durant la celebració de l'aniversari de l'Assemblea, serà conduït a la presó de capellans de Zamora dita "concordatària", on va dur a terme una vaga de fam i set amb perill de la seva vida.

El sinistre Tribunal d'Ordre Públic (TOP) li havia instruït un procés que el portà de nou a la presó el desembre de 1973, d'on no sortiria fins a 1975. Allà va fer vagues de fam (quaranta-un dies el 1973-1974 i trenta-un el 1975, després d'escriure una terrible carta a Franco).

## 1975-1977

### Davant la presó Model de Barcelona

Acceptat com a candidat a Premi Nobel de la Pau durant tres anys seguits per l'Acadèmia Sueca (1975-1977), el dia de Nadal de 1975, després d'una polèmica i desconeguda vaga de fam a Montserrat, es va plantar davant la presó Model de Barcelona demanant una amnistia per als presos polítics, cosa que no s'aconseguirà fins a l'octubre de 1977.



1977-1980

### Senador independent i líder del BEAN

Entremig ha fet moltes crides a la unitat de Catalunya i ha obtingut l'escó de senador independent en les eleccions de juny de 1977. Crític amb la Constitució de 1978 –edità un llibre oferint una alternativa, *Constitució: paquet d'esmenes*– i amb l'Estatut, acabada la legislatura s'arreglerà el 1979 amb el BEAN (Bloc d'Esquerres d'Alliberament Nacional) i no van obtenir escons ni a les eleccions estatals de l'1-III-1979 ni a les a les del 20-III-1980.

1981-1999

### Abandonament de la política, estudi de models alternatius i creació del Globàlium

Aleshores abandonà la política activa, es dedicà a estudiar models econòmics i polítics alternatius de caire cooperatiu tot treballant en una empresa filatèlica, va escriure amb Agustí Chalaux el llibre pòstum *Tercera via*, i va promoure el Centre d'Estudis Joan Bardina i la Fundació Tercera Via, on no es cansava d'impartir-hi classes, en especial sobre la topologia del seu "Model Global de la realitat", on havien de trobar punts d'unió fins i tot els sistemes filosòfics oposats. Els seus deixebles li van sol·licitar aleshores que sancionés acadèmicament les seves teories i als 65 anys es posà a estudiar filosofia i es doctorà. Els anys noranta va deixar la seva feina, i va demanar la secularització i va publicar aleshores els tres volums de *La traïció dels líders* (1993-1997), molt crític amb els polítics de la transició.

2000-2007

### Plantada a la plaça Sant Jaume, discurs al Fossar de les Moreres, Globàlium i ofrena final

L'any 2000 es va plantar a la plaça Sant Jaume de Barcelona tot demanant una Assemblea dels Països Catalans i engegant la campanya "Jo també em planto", que s'estengué per tot Catalunya. Aleshores publicà *Plantem-nos! Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni*. El seu discurs al Fossar de les Moreres l'11 de setembre del 2002, mal interpretat com un suport al terrorisme d'ETA, li va comportar un nou procés que el va dur per pocs dies a la presó el 2005. Mentrestant, publica *El terror, la pau i el sagrat* (2003), que envia als seus jutges. Van seguir el voluminós *Amnistia 77: Franco ha mort?* (2006) i *Un Model Global de la realitat. Primera part: Model Menor* (2007).

El 6 d'agost, dia del seu 75è aniversari, es va lliurar a la divinitat al paratge de can Pegot, al terme d'Ogassa, sota el Sant Amanç als peus del Taga, com sempre havia previst. El dia 16 va tenir lloc una concelebració exequial a Santa Maria del Mar i un enterrament multitudinari.



---

JOSEP. M. BALLARÍN

“Per dir-ho bé, el Xiri era d'una fidelitat i d'un coratge per Catalunya que no té semblant.”

---



# Perfils biogràfics

## GEMMA MOLERA

(Barcelona, 1964)

Llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. Especialitzada en Escultura i Gravat. Beca Erasmus a la Winchester School of Art (Anglaterra).

Ha treballat com a gravadora al Taller de Magí Baleta i al Taller de Gravat i Litografia Quadrat 9 amb Alain Chardon a Barcelona. Del 1999 al 2001 viu a Seattle WA, EUA, on obté una Beca en Gravat a Pratt Fine Arts Center .

Des del 2002 treballa a l'Escola d'Art i Disseny de Sant Cugat, i a l'Escola Illa de Sabadell, impartint cursos de Gravat Calcogràfic, Fotogravat i Serigrafia. El 2004 instal·la el seu Taller de Gravat i Encàustica a Cerdanyola del Vallès.

Gemma Molera ha exposat la seva obra a Barcelona, Madrid, Seattle, Londres i Tòquio. Actualment treballa per a galeries reconegudes en el món de l'obra gràfica i creant i estampanyant edicions de gravats de coure originals d'altres artistes i propis.



## RAMON BALASCH

(Cornellà, 1950)

És escriptor i periodista. Llicenciat en Filologia Clàssica per la Universitat de Barcelona. Es dona a conèixer amb *Remor de remes* (Premi Amadeu Oller 1972), *Rovell de mala plata* (1973), *Aigües d'enlloc* (1973), *Occit enyor* (Premi Carles Riba 1974) i *Alicates* (Premi Nacional de la Crítica 1978). La versió de l'*Obra poètica* I, II i III de Salvador Espriu al castellà, en col·laboració amb Andrés Sánchez-Robayna, obté el Premio Nacional de Traducción 1980.

De la mà de Joan Brossa, intervé en *Memòria personal* d'Antoni Tàpies (1973). Va ser llavors que funda Llibres del Mall amb M. Mercè Marçal, Xavier Bru de Sala i Gemma d'Ermengol i el suport de Joan Brossa, Antoni Tàpies i Joan Miró. Durant aquesta aventura de quinze anys (1973-1988), Balasch dirigeix l'edició de més de quatre-cents llibres.





## JORDI JUNYENT

(Sabadell, 1946)

«He vist sortir el sol a diversos indrets. Mestre de plàstica, professor de tallers, encuriósit de la vida i pel camí, m'he anat fent. Impactes: Viatge a ITÀLIA, 1970. Viatge a GRÈCIA, 1974. Viatge a PARÍS, 1976.» Nòmada per vocació, resumeix així una experimentació artística que va poant al llarg de les seves singulars experiències que van des de disseny i realització de joguines i escenografies, fins a l'ateratge al món de l'ensenyament, a primària com a mestre de plàstica i a secundària com a professor de taller. Home de mil oficis artesanals, la seva obra artística és de radicalitat extrema, i només treballa amb materials reciclats, dels quals extreu una rara sintonia amb l'univers i la poesia, que transforma en una escultura subtil plena d'emoció vital i de càrrega crítica. La seva expertesa i la seva sensibilitat el van fer col·laborador de diverses obres de Joan Brossa, que li és un referent inseparable.

## LLUÍS BUSQUETS I GRABULOSA

(Olot, 1947)

Escriptor, professor i periodista, comença a ser reconegut arran d'exhaustives entrevistes a grans escriptors i a joves promeses, publicats primer a la premsa i després recollits a *Plomes catalanes contemporànies*, amb pròleg de Salvador Espriu, premi Baldiri Reixach (1980) i *Plomes catalanes d'avui* (1982), amb pròleg de Joan Vinyoli. Com a narrador publica *(Qu)eixalades*, amb pròleg de Pere Calders (1982), *Assassinat al Pati dels Tarongers i altres contes polítics* (1995), amb pròleg de Joan Perucho, i les novel·les *El llimerol/Papers d'un ionqui* (1984) —traduïda al castellà— i *Carn robada al paradís* amb pròleg de Xavier Benguerel (1988), i l'assaig *Literatura catalana/Textos d'orientació universitària* (1983;1986<sup>2</sup>), que és un petit reflex de la seva ingent tasca pedagògica.

L'autor sent que ha complert un dels deures que va deixar Xirinaç als seus deixebles i que es va iniciar amb l'assaig *Última notícia de Jesús el Natzarè* (2006) i la novel·la *El Testament de Moisès* (2007), tots dos títols traduïts al castellà. La línia de l'assaig seguí amb *Els Evangelis secrets de Maria i de la Magdalena* (2009) —també en castellà—, *Carta al Papa d'un creient crític* (2010), *Jesús era un heretge* (2014) i *Heretges, perseguïts i excomunicats: La cara oculta de la història de l'Església* (2015). El fil narratiu va continuar amb les novel·les *Albada a Lisboa* (2011), *La mirada de l'auriga* (2014) i ha de seguir amb *Llum de sincrotró* (2017).





# Balasch Editor

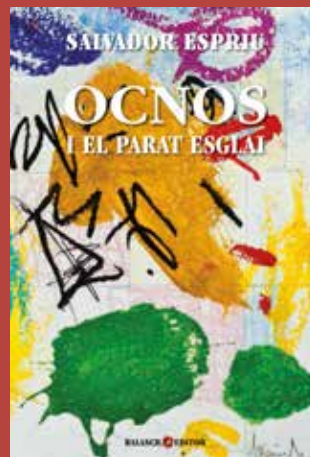
## Llibres publicats

Balasch Editor vol oferir aportacions d'autors de reconegut prestigi, continuar la vella tradició que uneix creadors i artistes al voltant d'obres úniques i promoure la complicitat entre l'art i la societat civil.

Pretén triar novetats que se singularitzen per la seva càrrega de proposta i de formulació i recuperar un espai d'intercanvi i de diàleg dins un món globalitzat des del complex àmbit ibèric.

És una iniciativa que té les seves arrels en l'experiència de Llibres del Mall (1973-1988) i vol incidir, molt especialment, en la línia de la seva "Sèrie Ibèrica".

Així posa a l'abast l'adquisició de llibres de referències i obres d'art de complexa circulació.



*Ocnos i el parat esglai*  
de Salvador Espriu,  
a cura de Ramon Balasch i Mireia Mur,  
amb il·lustracions de Sergi Barnils



*La Càbala i Espriu.*  
*Una poètica de la llum,*  
de Rosa Delor i Muns,  
amb fotografies de Julia Mehls.



*Amic i amat.*  
*Tres homes de Déu en diàleg,*  
de Ramon Lull, Jacint Verdagué  
i Lluís M. Xirinaçs.  
Edició de Lluís Busquets i Grabulosa  
i Helena Soler i Puig,  
amb il·lustracions de Sergi Barnils.



*Xirinaçs.*  
*El profetisme radical i noviolent,*  
de Lluís Busquets i Grabulosa,  
amb il·lustracions de Gemma Molera  
i Jordi Junyent.